

خاورمیانه در وضعیت عدم تعادل

یادداشتی از آرمن منتظری
درباره ریشه‌های تاریخی نبود توازن قوا در منطقه

به مردم فشار نیاورید

انتقاد مراجع تقلید قم در دیدار با رئیس جمهور
از وضعیت اقتصادی و برخورد های فرهنگی

همه جوامع میل به بت سازی دارند

گفت‌وگو با عبدالعلی دستغیب
درباره کتاب «روپارویی خورشید و ماه»

افزایش نگران کننده معلولان گمشده

بررسی گزارش مفقودی‌ها در ۲ سال اخیر

تغییر قواعد مواجعه

ارزیابی کارشناسان اندیشکده خاورمیانه از ابعاد و پیامدهای درگیری اخیر

ایران و اسرائیل

اقتصاد جهان ۱۰-۱۱

گزارش هشدار آمیز
۶ نهاد بین المللی
درباره امنیت غذایی

سرمقاله

امنیت غذا
مسئله‌ای حل شده

در سلسله نیازهای بشر اولین و پایه‌ای‌ترین نیاز ما همان نیاز همه موجودات زنده یعنی نیازهای زیستی شامل آب و غذا است. پس از آن، نیاز به امنیت و سپس نیازهای قرار می‌گیرند که خاص انسان هستند. مسیر توسعه و رشد جوامع انسانی به این گونه است که انسان برخلاف سایر موجودات زنده به جایی رسیده است که در تامین نیازهای زیستی خود دغدغهای نداشته باشد. ما می‌توانیم داخل یک خانه کوچک با یک لباس و پوشش عادی هم زندگی کنیم ولی با کاهش نیازهای غذایی (حداقل دوهزار کالری) و خوراکی خود دچار ضعف و بیماری و مرگ زودرس می‌شویم. از این زاویه، یکی از مهمترین پیشرفت‌های بشر غلبه بر قحطی است که هزارگانه‌ها میلیون‌ها انسان قربانی قحطی می‌شدند. از سوی دیگر، یکی از مهمترین شاخص‌ها در سطح بندی پیشرفت جوامع، ضریب و قانون انگل (ENGEL) است. این قانون می‌گوید هنگامی که درآمد فرد یا جامعه از حداقلی بالاتر می‌رود، سهم هزینه‌های خوراکی از کل هزینه‌های خانوار کم می‌شود. نه اینکه کمتر بخورند قطعاً بیشتر و بهتر می‌خورند؛ ولی سهم کل خوراک از هزینه‌ها کمتر می‌شود. به همین دلیل است که سهم هزینه‌های خوراکی از کل هزینه‌های خانوار در مناطق توسعه‌یافته بسیار بالاست؛ در حالی که این نسبت در مناطق توسعه‌یافته خیلی کمتر است. در روستاها بیش از شهرهاست. در پایین ترین طبقات درآمدی ایران این سهم دو برابر طبقات بالاست. این تفاوت به آن معناست که طبقات کم درآمد باید بیش از ۴۲ درصد درآمد خود را صرف تامین خوراک و ۵۸ درصد بقیه را برای سایر نیازهای خود صرف کنند و روشن است که بقیه را باید برای آموزش، بهداشت، حمل و نقل، ارتباطات، مسکن، فرهنگ و اوقات فراغت، پوشاک، وسایل زندگی و کالاهای دیگر باید صرف کنند که رقم چندانی نمی‌شود. به همین دلیل، خط فقر را در درجه اول بر اساس ضروری ترین نیاز یعنی تامین مواد غذایی محاسبه می‌کنند.

آنچه که در شاخص انگل در ایران رخ داده، نشان می‌دهد که وضعیت ما در ۶ سال گذشته رو به افول بوده است. این ضریب در سال ۱۳۹۶ در مناطق روستایی و شهری کشور به ترتیب حدود ۳۷ و ۲۳ درصد بود. این نسبت‌ها در پایان سال ۱۴۰۱ به ترتیب ۴۲ و ۳۰ درصد شد که تفاوت چشمگیری است. علت نیز روشن است. در بروز این پدیده دو مورد اثرگذار است. اول، سطح عمومی قیمت‌های مواد غذایی از سال ۱۳۹۶ تا پایان سال ۱۴۰۲ حدوداً ۱۳ برابر شده است در حالی که تورم غیرخوراکی‌ها خیلی کمتر بوده. علت دوم هم توقف نسبی رشد اقتصادی یا بهره‌مند نشدن مردم از این رشد است. این تورم شدید در مواد غذایی موجب می‌شود که خانوارها برای تامین حداقل نیازهای غذایی خود، از سایر هزینه‌ها به ویژه آموزش و بهداشت کم کنند و این برای توسعه کشور حتی از فقر اندک غذایی هم خطرناکتر است.

راس هریسون

برایان کاتولیس

الکس وطن خواه

چارلز لیستر

پل سالم

پژوهشگر ارشد اندیشکده مؤسسه خاورمیانه انگیزه‌های زیادی برای مسکو و پکن وجود داشت که پس از ۷ اکتبر، کمتر از گذشته در منطقه فعال باشند. یکی از دلایل، این واقعیت بود که این دو کشور ابزارهای محدودی داشتند که بتوانند از تشدید درگیری در غزه جلوگیری کنند.

حتی همین جنگ سطح پایین بین اسرائیل و ایران، بسیار محدود بود و هزینه‌های ناچیزی داشت. دوطرف می‌خواستند به یکدیگر پیامی بفرستند و ببینند طرف مقابل چگونه پاسخ می‌دهد اما هیچ‌یک نمی‌خواستند شرایط از کنترل خارج شود.

مدیر برنامه ایران اندیشکده مؤسسه خاورمیانه الگوی نیابتی به این معنا بود که ایران همواره می‌توانست با دشمنان منطقه‌ای اش دور از خاک ایران و با هزینه‌ای ناچیز بجنگد. اما با وارد شدن رقابت ایران و اسرائیل به فاز منازعه مستقیم، استفاده از این الگو دیگر ممکن نیست.

مدیر برنامه سوریه و ضد تروریسم و افراطی‌گری وقتی که از خطوط قرمز عبور شد، این خطوط دیگر مبهم و نامشخص باقی خواهند ماند. در چنین شرایطی هم از دیدگاه دولت‌ها و هم نیروهای نیابتی فضای عملیاتی بسیار حساس‌تر است و بیش از پیش در معرض تشدید تنش‌ها قرار دارد.

مدیرعامل اندیشکده مؤسسه خاورمیانه ایالات متحده باید تلاش‌هایش را برای یافتن راه‌حل نهایی پایدار برای جنگ در غزه صدچندان کند، بازگشت گروگان‌های باقیمانده اسرائیلی را تسهیل کند و تلاش کند تا شرایط امنیتی و بازسازی برای مردم غزه با شتاب بهبود پیدا کند.

خروج خالص سازی

مرحله دوم انتخابات مجلس در تهران با درگیری‌های داخلی و افشاکری نامزد های جریان حاکم علیه یکدیگر همراه بود

نگاه هم‌میهن

بی‌نیاز از قانون و قانون گذار

مهررداد خدیر
معاون سردبیر

با طرح جدید نیروی انتظامی موسوم به نور را شاهد بودیم در حالی که هنوز شورای نگهبان نتوانسته جریمه‌های تعیین شده در لایحه حجاب را با قانون اساسی و شرع انطباق دهد و در این فضا روزنامه منعکس کننده طیف صریح‌تر اصول گرایان خواستار کنار گذاشتن لایحه و استمرار همین طرح نور شد یعنی که خود را درگیر تقیدات حقوقی نکنند و فارغ از آن پروژه را پیش ببرند و به زبان ساده‌تر، قانون می‌خواهیم چه کار یا هر آنچه انجام می‌شود همان قانون است نه آنکه ابتدا قانونی تصویب کنیم و بعد اجرای آن را به پلیس بسپاریم. در دوره رئیس جمهوری که این روزها در مجارستان در وصف بهار سخن می‌گویند می‌گفتند به جای آن که هدف گذاری کنند تیری را پرتاب می‌کنند و هر جا فرود آمد و نشست دور آن خط می‌کشند و همان را سیل در نظر می‌گیرند! در آن نوشته هم آمده بود: «مرحلی که در تصویب لایحه عفاف و حجاب دنبال می‌شود با آنچه بر سر تأسیسات هسته‌ای کشور مان آوار شد، شباهت‌هایی دارد و صد البته با دامنه‌ای بسیار گسترده‌تر و خطرناک‌تر... بر فرض که تهیه و تدوین قانون تازه‌ای برای حجاب ضرورت داشته است سوال این است: چرا مادام که قانون جدید به تصویب نرسیده است، این پدیده خسارت آفرین به حال خود رها شده و برای پیشگیری از آن به قوانین موجود عمل نشده است؟»

فارغ از میزان مشارکت در مرحله دوم انتخابات مجلس شورای اسلامی که روز جمعه ۲۱ اردیبهشت برگزار شد، مهم‌ترین دلیل کاهش توجه را می‌توان بلا موضوع شدن قانون گذاری در ایران دانست و اگر هم این قاعده علی‌الاطلاق جاری نباشد به شکل نسبی و با درجه بالا کاملاً محسوس و مفهوم است. اینکه نظارت استصوابی شورای نگهبان با تعلل و تأخیر در ثبت نام نامزدها یا مشکلات اقتصادی و معیشتی یا فقدان ساختار حزبی تا چه حد نقش داشته‌اند بحثی جدی است و البته این واقعیت که همواره در مرحله دوم شاهد افت مشارکت بوده‌ایم و هنگامی که مرحله اول آن گونه بوده مرحله دوم نیز قابل پیش‌بینی بود و جای شگفتی ندارد. اتفاق مهم‌تر اما بلا موضوع شدن قانون گذاری است که پیش‌تر هم به شکل‌های مختلف خود را نشان داده بود ولی اکنون عیان‌تر و عریان‌تر شده است. قبل‌تر در این شکل که دولت لایحه‌ای را تصویب می‌کرد و به مجلس می‌فرستاد و در پارلمان هم تصویب می‌شد و حتی قبل از آنکه شورای نگهبان آن را مغایر شرع و قانون اساسی بدانند یا ندانند هیئت‌ها در مجمع تشخیص مصلحت نظام از این منظر برمی‌رسید که با سیاست‌های کلی نظام انطباق دارد یا نه و بدین ترتیب کلیت مجمع و دایره بزرگ‌تر آن هم عملاً از نقش داوری در مصوبات مورد اختلاف مجلس و شورای نگهبان ساقط می‌شد. در فاصله مرحله اول و دوم انتخابات مجلس بحث هزار باره حجاب